

Akif Emre Duruşu

Saadettin Acar

<http://www.haberiyat.com/akif-emrenin-ardindan/akif-emre-durusu>

Akif Emre Ağabey, bir duruşun sembolü olarak orada duruyordu. Bir davanın yılmaz takipçisi olarak, bir iz sürücü olarak... Onun gidişiyile, bizi geçmişle buluşturan zincirin bir halkası koştuk sanki. Ona yönelen yoğun ilginin sebeplerinden birinin bu olduğunu söyleyebiliriz. Zincirin bir halkası kopunca birden kendimizi bir boşlukta bulduk adeta ve biz, hayatında farkında olmadığımız o halkaya dikkat kesildik bir anda. Ya da içinde bulunduğumuz evin bir sütunu yıkıldı, bir duvarı devrildi de, evin içinde herkesi bir korku ve endişe sardı. Hâlbuki o sütunun, duvarın varlığında çok da kıymetini bilmiyorduk aslında. Demek ki, farkına varmamız için sütunun yıkılması, duvarın devrilmesi gerekiyormuş.

Akif Emre, kozasını, tek başına kalma pahasına örmeye devam etti bir ömür. Taklitçiliğe ve eyyamcılığa mahkûm olan millet ve ümmet için bir dil inşa etmeye çalıştı, hayatı boyunca. Ödünç kavramlar yerine, kendine ait bir paradigma oluşturmaya çaba sarf etti. Pusulasını kaybetmiş ve el yordamıyla yol almaya çalışan Müslümanlar için bir yön çizmeye kafa yordu.

Hamasi ve sloganik bir sesleniş değildi onunkisi. Sahiciydi ve derinlikliydi sesi. Ümitliydi her zaman çünkü güçlü bir iman sahibiydi.

Çarpıcı tespitler yapıyordu ama öncesinde doğru teşhisler koyuyordu. Doğru cevaplar veriyordu ama daha önce çarpıcı sorular soruyordu.

Hakkaniyetli ve saygındı

Hakkaniyetli bir adamdı Akif Ağabey. Tüm sorunların sebebini dışarda arama kolaycılığına düşmüyordu. Aynayı kendimize tutuyordu yeri geldikçe. Mesela dönüştüren iktidardan söz ediyordu, çürümeye, çözülmeye dikkat çekiyordu. Büyük bir birikimin heba edilmesi ihtimalinden - giderek bunun belirginleşen güçlü emarelerinden- duyduğu endişeyi her fırsatta dile getiriyordu. Evet, kavgası vardı, derdi vardı ama hiçbir zaman ucuzculuğa kaçmadı. Topu sahamızdan çıkaralım da nereye giderse gitsin, düşüncesiyle hareket etmedi asla. Bu hakkaniyetli duruşu bir taraftan onu saygın kılıyor, öte yandan da yalnızlaştırıyordu. Çünkü hak-hukuk meselesini “aşmış” insanlar hakkaniyetli bir adamın sesinden ve duruşundan ürkerler. Bu tür adamlar çünkü hakbilmezlere bir ayna olur.

Vicdanlıydı. Özellikle ‘öteki’ni tanımlama ve onun haklarını tespit etme noktasında, denilebilir ki Akif Emre Türkiye’nin en vicdanlı kalemlerinin başında gelirdi. Biliyordu çünkü vicdan, tam da öteki söz konusu olduğunda devreye sokulması gereken bir duruşun ve tutarlılığın adıdır.

Sözü ve yaşamı birdi

Sözünü söyler, işini yapar kenara çekilirdi Akif Ağabey. Sesinin yankısının peşine düşmezdi. Hem yankısını merak etmez hem de bazılarına rahatsızlık vermesine aldırış etmezdi. Tek ölçüsü, hakikati dile getirmektir. Kıyırmadan ve ona ihanet etmeden. Bunun kendisine nasıl bir dönüşünün olacağını, neye malolacağını hesap etmezdi. “Ne derler, putu” onun umurunda değildi asla. Hesabi değil hasbi denir ya bazı adamlar için, tam olarak öyleydi Akif Ağabey.

Çağımızın en büyük tehlikesi olan görünür olma kaygısı taşımazdı. Sahneleri, ekranları sevmezdi. Vitrinlerden uzak dururdu. Faydasına inanmadığı programlara katılmazdı.

Doğrusu çok önemli işler yaptı Akif Ağabey. Kanal7’de, Yeni Şafak’ta, İnsan Yayınları’nda, Bilim ve Sanat Vakfı’nda, Küre ve Klasik Yayınları’nda kalıcı izler bıraktı. Unutulmaz belgeseller hazırladı. Çok iyi yazılar yazdı, çok kıymetli eserler verdi. Donanımlıydı, entelektüeldi, söz ustasıydı, güçlü tezleri, önerileri vardı. Bu alanda, camiamızın en parlak isimlerinin başında gelirdi. Bütün bu özellikleri, fazlasıyla haiz olduğu doğrudur. Ama bundan öte bir mana ifade ediyordu Akif Emre; bizim için ve herkes için. Bu manayı da buralarda değil, bambaşka bir yerlerde; ahlaklı duruşunda, istikamet üzerindeki temiz yaşamında ve adalete yaslanan vicdanlı bakışında aramak gerekir diye düşünüyorum. Çünkü sözü ve yaşamı arasında mesafe yoktu. Aynı şekilde kalbi ve dili arasında da bir tutarlılık vardı. Bir taraftan güçlü, derinlikli bir kapitalizm ve modern zamanlar eleştirisi yapıyordu ama öte yandan iş-ihale de kovalamıyordu mesela. İktidar şehvetine karşı uyarıyor fakat makam mansıp peşinde de koşmuyordu. Sağcılaşmak, muhafaza-karlaşmak tehlikesi ve eleştirisi yapıyordu sözgelimi ve duruşuyla da bunu teyit ediyordu. İşte bu tutarlı duruş da sözünün gücünü artırıyor. Vefatının ardından söylenenlere, yazılanlara bakınca, Akif Ağabeyin nasıl bir derin tesiri olduğu hemen fark ediliyor zaten. Bu nedenle, neredeyse onu tanıyan herkesin ona hüsn-ü şehadette bulunmasında şaşılacak bir şey yok. O, yukarıda işaret etmeye çalıştığımız sebeplerden dolayı üzerinde ittifak edeceğimiz birkaç değerimizden biriydi çünkü. Bir “Akif Emre duruşu” diyelim buna.

Müstağni bir duruş sahibiydi

Hepimizin, iktidar/güç gibi büyük bir imtihana tâbi tutulduğu son on beş yıllık dönemde, bunun imkânlarından faydalanabilecek ciddi ilişkilere ve dostluklara sahipken geride durmayı tercih etti Akif Ağabey. Bu doğru tercihiyle de, bu zor imtihanı geçen, bu baştan çıkarıcı, sarhoş edici zamanların tuzağına düşmeyen çok çok az sayıdaki insandan biri olarak kalmayı başardı. Hâlbuki, satacak o kadar çok projesi, prestij ve para kazandıracak o kadar çok fikri, kariyer yaptıracak o kadar güçlü ilişkileri vardı. Buna rağmen o asla bu yollara tevessül etmedi. Temsil ettiği değerlerle birlikte, şerefini ve itibarını daima korudu. Bu müstağni duruşunun, kendisini sevenler de dâhil birçok makam mevki sahibini, güç ve iktidarı elinde bulunduran birçok insanı ürküttüğünü -kişisel bazı hatıralarımın da desteğiyle- iyi bilirim. Çünkü bir fiyatı yoktu, satın alınamazdı.

Onunla 2003 yılının Haziran ayında ilk kez yüzyüze görüştüğümü hatırlıyorum. Marmara FM’de yaptığım programa konuk almıştım Akif Ağabeyi. İslam dünyasının hali, geri kalmışlık, yeni bir dünyanın imkânı ve tabii ki Aliya, o günkü sohbetimizin konusuydu. (Bu arada, vefatından önce, arkadaşlarıyla konuştuğu, tahta üzerinde not aldığı konuların bu çerçevede olması, düzgün bir hayat çizgisinin en bariz delillerinden.) Sonrasında Aliya’nın vefatı üzerine bir kez daha programa davet ettim. Akif Ağabeyle o günden başlayan ve kesintisiz bir şekilde vefatına kadar devam eden bir hukukumuz oluştu. Birçok hatıra bıraktı bende. Özlemimi duyduğum birçok vasfı onun şahsında buluyordum. Yazdıklarından geri kalmayan ve onunla çelişmeyen, istikamet üzere ve tutarlı bir hayat sürdürdüğünün binlerce şahidinden biri de benim. Ve şuna da şahidim: Akif Emre zor zamanların ağabeyiydi.

Mekânı cennettir inşallah.

Bu yazı İtibar Dergisi'nin Haziran 2017 sayısında yayınlanmıştır.